

سایه‌های سوخته

نوشته کامیلا شمسی، نویسنده پاکستانی

را از میان کتاب‌های او باز کنم، بسیار خوشحال بود، اما در سنین نوجوانی ام، اغلب اوقات، توجه مرا به نویسنده‌گان خاصی جلب می‌کرد. پیتر کری، آنیتا دسای، کارلوتو ایشیگورو...

وقتی در یازده سالگی با همکاری بهترین دوستم، «رمان» نوشت، مادرم به من طرز کار با واژه‌پرداز کامپیوتر تاره خریداری شده‌اش را یاد داد. چند سال بعد، پساز آن‌که با همکاری دوستم کتاب دیگری نوشت، نیازم به پرورش و شکل‌دهی صدای Voice خودم را به من گوشید کرد. این توصیه از موارد نادر دخالت او بود، چون همان‌طور که گفتم همیشه به من اجازه می‌داد خودم راه خودم را بیدا کنم و تمایل به اعمال فشار یا ابراز هیچ چشمداشت و آرزوی را هم نداشت. با وجود این، حتماً داستان‌هایم را می‌خواند و همیشه بیشتر به عنوان مادری مغرور و اکتش نشان می‌داد تا منتقدی تحلیل‌گر و این بولی‌بی تا امروز نیز همان‌طور باقی مانده است.

با شنیدن نامش می‌توان حدس زد که شرقی است، اما با دیدن نگاه و لبخندش می‌توان به این اطمینان رسید. کامیلا شمسی پاکستانی‌الاصل است. در سال ۱۹۷۳ در کراچی متولد شده و در همین شهر درس خوانده و راستش را بخواهید برای ارائه چنین کارنامه‌ای بسیار جوان است.

کامیلا همینه دلش می‌خواسته نویسنده شود، مثل سه نسل پیشین از زنان خانواده‌اش و اکنون که نامزد دریافت «جایزه ارنج» شده، به شهامت و هنر آن‌ها ادای احترام می‌کند.

او را از زبان خودش بهتر بشناسیم: «من بین مجموعه چشمگیر کتاب‌های مادرم بزرگ شدم. این مجموعه با آنکه از دشواری فراوان دسترسی به ادبیات انگلیسی‌زبان در کراچی دهد، ۱۹۸۰، چشمگیرتر هم می‌شود». او بدطورکلی از این‌که اجازه می‌داد با رحمت راه خودم

فصل

نشر بلومزبری Bloomsbury

۲۰۰۹ صفحه، جلد زرکوب، زوئن ۲۸۴

اما من همیشه خودم را نویسنده‌ای می‌دیدم که داستان‌هایش را به زبان انگلیسی می‌نویسد. به همین دلیل فکر می‌کردم نویشته‌های غیرداستانی آن‌ها به هرزبانی که باشد، چون انگلیسی‌زبان نیست ربط زیادی با امید و آرمان شخصی من ندارد. مدت‌ها بعد به این موضوع پی بردم که بزرگ شدن در خانواده‌ای که زبان نوشتاری تا این اندازه در آن ارج و قرب دارد، تا چه حد مهم و ارزشمند است. حتی بعدها متوجه شدم که زنان نویسنده خانواده‌ام چه طور درگیر از بین بردن تصورات کلیشه‌ای و رهایی از نقش‌های سنتی‌ای شدند که از زنان انتظار می‌رفت. این خط سیر با مادر مادربزرگم، «اینام حبیب‌الله» آغاز شد. او از جمله زنان هندی‌ای محسوب می‌شد که در نسل خود، از ذهنی وقاد و روحی پیشور در مردم اصلاحات برخوردار بودند. کسی‌که اعتقاد داشت نوشتن برای زنان دیگری که بسیاری از آن‌ها زندگی‌های بینهایت محدودی دارند امری خطیر و اساسی است. او در سال ۱۹۲۴ با شوهر و دختر خردسالش از هندوستان به انگلیس و جاهای مختلف اروپا رفت و خیلی زود خاطراتش را به زبان اردو نوشت.

اغلب به من می‌گویند که باید زن نوشتن در خانواده‌ام وجود داشته باشد و من در حالی‌که فکر می‌کنم بزرگ شدن در فضا و محیط نویسنده‌گی بسیار مهم است، می‌دانم که مطمئناً دست‌کم گرفتن ارزش دختر مونیزا شمسی بودن نیز غیرممکن است. مادرم همیشه عاشق کتاب بوده، اما مدت زیادی فکر می‌کرد نداشتن تحصیلات دانشگاهی به این معناست که او توانایی و صلاحیت کافی برای نوشتن یا سخنرانی را ندارد. پدرم بود که ابتدا برای او ماشین‌تحریری خرید و او را تشویق به نوشتن مطلب برای روزنامه‌ها کرد - اولی، اغلب مقاله‌های مادرم را ویراش هم می‌کرد. مادرم نویسنده مطالب مهم بود، بعدها منتقد کتاب و در حال حاضر هم نویسنده داستان کوتاه است - و من با غرور تمام و بدون تبارگماری nepotism، (انتساب خویشاوندان در پست و مقام‌های مهم - پارتی‌بازی) می‌توانم بگویم که منتقد پیشرو و کارشناس و خبره ادبیات انگلیسی‌زبان پاکستانی است.

وقتی به زنان خانواده‌ام فکر می‌کنم، سرانجام درمی‌یابم که در دوران کودکی «همه‌چیز - را - بدیهی - فرض کن»، چه‌چیزی از من پنهان نگهداشته می‌شد، وقتی باید انتخاب می‌کردم که به میراث شخصی‌ام بپردازم یا نه. زیرا در حالی‌که

حالا، زمانی‌که در کراچی هستم، پشت میزی جدا از اتاق کار مادرم، کتاب پاسیوی سرپوشیده می‌نویسم. می‌توانیم موقع کار از پشت کامپیوترهای مان همدیگر را ببینیم و گاهی فکر می‌کنم دیگر زنان نویسنده خانواده هم گوش‌چشمی به ما دارند.

کامیلا لیسانس نویسنده‌گی خلاق را از کالج همیلتون، و فوق‌لیسانس اش را از دانشگاه ماساچوست دریافت کرده، همان‌جا بوده که تحت تأثیر آثار آقاشهید علی، شاعر کشمیری، قرار می‌گیرد. انتشار آثار وی از دوران دانشجویی در In the City by the sea در سال ۱۹۹۸ توسط انتشارات گرانتا منتشر و نامزد دریافت جایزه جان لوین رایز انگلستان می‌شود و جایزه نخست وزیری برای ادبیات سال ۱۹۹۹ پاکستان را از آن خود می‌سازد.

کامیلا شمسی منتقد، مترجم و مقاله‌نویس مطبوعات نیز هست - بیشتر برای گاردن - و داور جوایز ادبی متعددی هم بوده، از جمله جایزه ارنج برای نویسنده‌گی نوین و جایزه «كتاب اول» گاردن.

کامیلا دختر روزنامه‌نگار ادبی، مؤلف و ویراستار مشهور «مونیزا شمسی» خواهزاده «عطیه حسین» و نوه «بیگم جهان‌آرا حبیب‌الله» نویسنده است. خواهresh «سمن شمسی» هم در حال حاضر در دانشگاه کراچی تدریس می‌کند. کامیلا می‌گوید: «با آمیزه عجیبی از آگاهی و ناآگاهی درباره سیر ادبی موجود در خانواده‌ام بزرگ شدم. یقین داشتم خاله‌ام عطیه حسین نویسنده‌ای بود که در دهه ۱۹۶۰ دست‌کم دو کتاب منتشر کرد. به عنوان کسی که از کودکی تصمیم داشتم نویسنده بشوم و کسی که زبان اول و پیش‌فرض اش انگلیسی بود، به یاد می‌آورم که با برداشتن رمان‌های او از قفسه کتاب‌های مادرم با حیرت به ارتباطی فکر می‌کردم که باید مرا به آرزوی بزرگم می‌رساند - انتشار آثارم توسط ناشری در مرکز و قلب ادبیات انگلیسی.

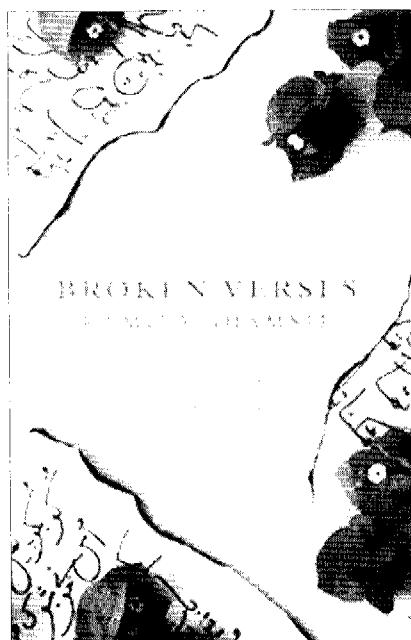
اغلب نویسنده‌گان خانواده من از جده‌ها و اجداد پدری و مادری گرفته تا خاله و مادرم، عمدها مطالب سیاسی و اجتماعی نوشته و به‌طورکلی ادبیات غیرداستانی را محور آثار خود ساخته بودند و همه آن‌ها به زبان اردو می‌نوشته یا می‌نویسند.

Broken Verses Kartography و هم رمان بعدیش، جایزه «پاتراس بخاری» در پاکستان را دریافت می‌کند و رمان پنجمش، «سایه‌های سوخته»، نامزد دریافت جایزه ارنج برای داستان نویسان زن، اثار او به زبان‌های بسیاری ترجمه شده‌اند. کامیلا شمسی، مقاله‌نویسی، منتقد، مترجم و رمان‌نویسی سرشناس است و مطالب او در نشریات مختلف منتشر می‌شود، از جمله در گاردن Guardian، Prospect، New Statesman، ایندکس Index و مجله پر اسپکت Prospect نیو اسپیتمن کی از ۲۱ نویسنده قرن بیست و یکم ارنج) انتخاب می‌شود. رمان سوم به عنوان کی از ۲۰۰۲ تحسین منتقدان جهان را بر می‌انگیرد و برایش نامزدی دریافت جایزه جان لوبلین رایز در انگلیس را به همراه می‌آورد. هم کامیلا در لندن و کراچی زندگی می‌کند.

□

در دنیای خشن و بی‌رحم دولت نظامی زن سنتیز دهه ۱۹۸۰ پاکستان - که آزادی زنان بهشت مورد تهدید بود - بزرگ می‌شد، میراث خانوادگی ام به من توان تصور زندگی متمرکز برنوشتن را می‌داد، یک زندگی بدون فشار یا توقع و چشمداشت.

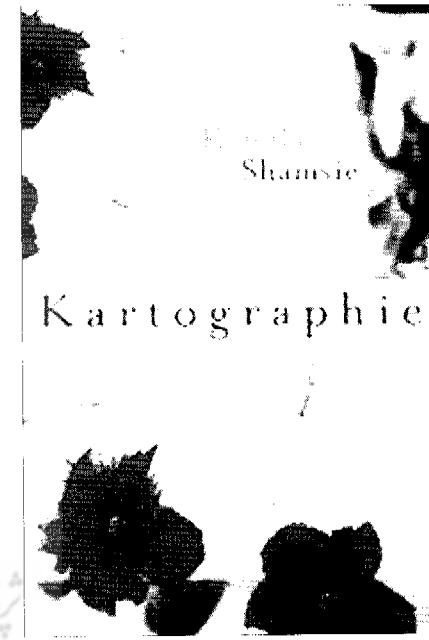
رمان دوم کامیلا Salt and Saffron، در سال ۲۰۰۰ منتشر شده، پس از آن که به عنوان کی از ۲۱ نویسنده قرن بیست و یکم ارنج) انتخاب می‌شود. رمان سوم او Kartography در سال ۲۰۰۲ تحسین منتقدان جهان را بر می‌انگیرد و برایش نامزدی دریافت جایزه جان لوبلین رایز در انگلیس را به همراه می‌آورد. هم کامیلا در لندن و کراچی زندگی می‌کند.

(۲۰۰۵) انتشارات بلومز بروی Burnt Verses - (۲۰۰۶) انتشارات بلومز بروی Burnt Shadows - نامزد دریافت جایزه ارنج برای داستان نویسی (۲۰۰۹) و نامزد دریافت جایزه نویسندهان مسلمان (۲۰۰۹)

(۲۰۰۰) انتشارات بلومز بروی (۲۰۰۰) انتشارات بلومز بروی In the city by the sea - گرانた، دریافت جایزه نخست وزیر پاکستان برای ادبیات (۱۹۹۹) و نامزد دریافت جایزه جان لوبلین رایز (۲۰۰۲) انجلیس

(۲۰۰۰) انتشارات بلومز بروی In the city by the sea - گرانた، دریافت جایزه نخست وزیر پاکستان برای ادبیات (۱۹۹۹) و نامزد دریافت جایزه جان لوبلین رایز (۲۰۰۲) انجلیس

پرندگانی بر شانه و پشت

که از مایه نفرت پاکستان، یعنی هندوستان، سربرآورده است. در سایه‌های سوخته، زندگی زنی ژاپنی به نام هیروکو را دنبال می‌کنیم، زمانی که او در معرض حوادثی قرار می‌گیرد که هر یک نه تنها تأثیر

باشکوه و ممتازی قرار گرفته است. در چند سال گذشته، تعدادی از نویسندهان، از جمله محسن حمید، محمد حنیف و دانیال معین الدین ادعای صدای جدید و متهرانه خود را به اثبات رسانده‌اند، حتی بیش از هر دیفان خود در ادبیات داستانی ای

کتاب کامیلا شمسی تازه‌ترین افزوده به جمع بریار ادبیات داستانی ای محسوب می‌شود که از دل یکی از کشورهای بسیار حساس و آسیب‌پذیر پدید آمده است. شمسی در جمع

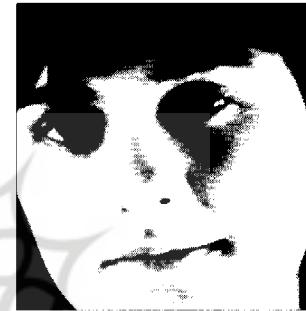
فصل

ایالات متحده می‌رسد و با تأثیر عمیق جنگ و ترور براو، این کتاب تبدیل به داستانی نمادین می‌گردد. کامیلا خود درباره این کتاب می‌گوید: چندین سال پیش از نوشتن سایه‌های سوخته، به بمیاران ناگیساکی علاقه‌مند بودم، این مریبوط به زمانی است که در ایالات متحده دانشجو بودم، یکبار شنیدم که یک نفر می‌گفت: «حتی اگر تو بحث‌های را که بمیاران هیروشیما را موجه جلوه می‌دهند قبول

آشنا شده و آموزش زبان اردو را آغاز می‌کند و با این آشنایی‌هاست که قدم به دنیای جدید و کامل‌اً متفاوت می‌گذارد، با کشمکش‌هایی متفاوت. اما سایه‌های تاریخ - تاریخچه شخصی و سیاسی - باز هم بردنیای بهم پیوسته شخصیت‌های داستان گستردۀ می‌شود. سایه‌های سوخته کامیلا شمسی داستانی خوش‌ساخت است که از مضامین و وقایع تاریخی

شخصی جدی و ناگواری براو می‌گذاردند، بلکه بهسوی تغییرات اساسی و مهم که در جغرافیای سیاسی جهان رخ داده نشانه می‌روند. این داستان که در روز ۹ اوت سال ۱۹۴۵ در شهر ناگاساکی (تلخ صلح نام شهر ناکازاکی در زاین) آغاز می‌شود، روایتی حماسی از عشق و خیانت است.

هیروکو ناناکا بیست و یک ساله، آموختگاری خشن و

Burnt Shadows

ژوپلشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

Kamila
Shamsie

داشته باشی، چه طور می‌توانی دلیل موجبه برای بمیاران ناگیساکی بپیدا کنی؟» بدليل خاصی، این موضوع در خاطر من باقی ماند - چه طور یک نفر می‌توانست شاهد ویرانی و تباہی هیروشیما بوده باشد و سه روز بعد تصمیم به تکرار آن بگیرد؟ سال‌ها بعد که هم پاکستان و هم هندوستان به کشورهای صاحب قدرت هسته‌ای تبدیل شدند، این پرسش با ضرورت بیشتری به ذهنم برگشت.

ایده اصلی من نوشتن درباره شخصیتی پاکستانی بود که مادربرزگش را پسی بوده و از بمیاران اتمی ناگیساکی جان بدر برده بود. او وقتی «هیروشیما»ی «جان هریسی» را خواندم و به این خط رسیدم: «روی برخی از اجساد برهنه، سوختگی‌ها به شکل‌های

بربار گشته و داستان سرالی خردمندانه نتیمی به هرموقعيتی شخصیت انسانی بخشیده است. در پایان، خواننده به خوبی به این بینش می‌رسد که کامیلا شمسی استاد پرداخت ماهرانه داستانی است که در آن شخصیت‌ها و محیط به خلق یکدیگر کمک می‌کنند. زمان، موقعیت، هویت و انسانیت هرگز نمی‌توانند به عنوان ویرگی‌های منفرد این رمان از یکدیگر تفکیک شوند، اما در عوض، با هم

اوج می‌گیرند تا سفری به یاد ماندنی خلق کنند. به کمک اطلاعات کامل شمسی از وقایع تاریخی، اجتماعی و سیاسی منطقه و جهان، با سفری که از ناگیساکی و بمب اتمی منفجر شده در آن آغاز شده و به هندوستان، پاکستان، افغانستان و در ادامه به

بداخلاء و گرفتار عشق مردی آلمانی به نام کنراد وايس است و قصد دارد با او ازدواج کند. زمانی که قدم به ایوان خانه‌اش می‌گذارد، در حالی که کیمونویی به تن دارد که طرح درناهایی برآن نقش بسته که در حال فرود برپشت او هستند، دنیای او به طرزی ناگهانی و برای همیشه تغییر می‌کند. در پیامد رخوت‌انگیز بمب اتمی که هرچه را او می‌شناسد نابود کرده و حتی مرد محبوبش ناپدید می‌شود همه آن چه باقی می‌ماند، سوختگی‌های پرنده‌شکلی است که برپشت او نقش بسته‌اند، یادآوری فراموش - ناشدنی از دنیایی که از دست داده است. هیروکو دو سال بعد، در جستجوی آغازهایی جدید، به دهلي سفر می‌کند. و در این شهر با سجاد اشرف

اما ندیم اسلم:

- کامیلا شمسی در این کتاب افقی جدید به قرنی که در آن زندگی می‌کنیم می‌شاید - و هر اس‌ها و تسكین خاطرهایش را به ما نشان می‌دهد. او نویسنده بی‌نظیر است که نشانه‌های آن را نیز در اختیار ما قرار می‌دهد - گوشه‌های تاریکی که چالش‌ها را در خود نهفت‌اند و همچنین گذرگاه‌هایی که به مخفی‌گاه «زیبایی» ختم می‌شوند.

تیمیمه امام این چنین اظهار نظر می‌کند:

- سایه‌های سوخته، کتابی بسیار زیباست. کاملاً جذب کتاب شدم و حس می‌کنم حالا که (برخلاف میل) آن را کنار گذاشتم، از سفر دور دنیا بازگشتم، در حالی که در شش دهه گذشته با هیروکو و خانواده‌اش زندگی کرده‌ام. این کتاب با جسارت و قدرت درباره عصر و زمانه‌ما سخن می‌گوید؛ می‌دانم که مدت‌ها در ذهن من باقی خواهد ماند.

محسن حمید:

- این داستان بلندپروازه‌ترین کتاب این نویسنده است. کامیلا شمسی در سایه‌های سوخته، قوه تخیلش را به صورت فوق العاده‌ای به اطراف و اکناف گسترش می‌دهد، از دل زمان و با عبور از قاره‌ها. درک سایمنسن در نقد «کمپانی کتاب الیوت بی»

می‌گوید:

- کامیلا شمسی از جمله بهترین نویسنده‌گانی است که در هر دوره‌ای کار می‌کنند... این کتاب رمانی بی‌نظیر و جذاب است. رمانی که تا مدت‌های مديدة در ذهن ما باقی می‌ماند.

کاساندرا بینگلی، نویسنده Berlie, may and Mrs

اما، با احساس تمام می‌گوید:

- کامیلا شمسی خیلی محشره... امیدوارم همه جایزه‌ها رو ببره... امیدوارم خیلی‌ها کتاب‌شو بخون.

اما کالیم مک‌کان با لحنی جدی می‌گوید:

- این کتاب عالی است. همان‌چیزی است که ادبیات داستانی می‌تواند و باید انجام دهد. قبلًا کتابی از شمسی نخوانده بودم، اما حالا برمی‌گردم و همه آثارش را مطالعه می‌کنم. زمانی که این کتاب را می‌خواندم، به یاد لورکا افتادم و احساس کردم کامیلا

به عنوان یک حقیقت تلقی می‌شود و اکنون نشان

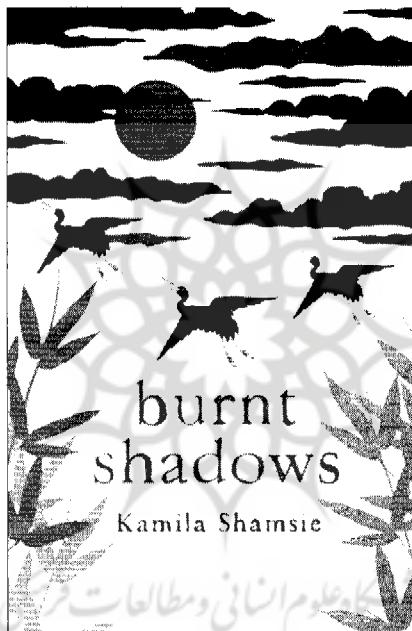
می‌دهند. بسیار ساده‌انگارانه به نظر می‌رسد که بگوییم روابط شخصی، خارج از حیطه تاریخ وجود دارند یا همینشه در عمل، قوی‌تر از شعرای سیاسی از کار در می‌آیند و به همین دلیل، درنهایت فکر می‌کنم سایه‌های سوخته یک جستجوی یا بررسی است، درباره این مسئله که چه طور افراد یا خانواده‌ها از مسیر بین نیروهای تاریک و ناشاخته

خاصی بهجا مانده بود - ... روی پوست برخی از زنان (چون سفیدی، گرمای ناشی از بمب را دفع کرده و لباس‌های سیاه آن را جذب کرده و به پوستشان می‌رساند) شکل گل‌های روی کیمونوهای شان نقش بسته بود، بلافاصله تصویر زنی در مقابل چشم‌انم ظاهر شد، زنی با سوختگی خالکوبی‌مانندی به شکل پرندگان که روی پوست اش مانده بود، از نقش پرندگان روی کیمونویی که هنگام انفجار بمب به تن داشته - و مطمئن بودم که خیلی زود، یک کتاب داستان، آن را تعریف خواهد کرد. داستان زنی که نمی‌توانست تنها در نقش مادر / مادریزگی در پس زمینه داستان ظاهر شود.

کتاب هرسی این نکته را هم بیان می‌کرد که هنگام انفجار بمب، تعدادی آلمانی هم در زبان بودند و این بود که شخصیت کنراد شکل گرفت. فکر می‌کنم شخصیت آلمانی خارج از آلمان در طرح جنگ جهانی دوم به دلیل تاریخچه خانوادگی به ذهنم خطوط کرد، چون مادریزگم آلمانی بود، کسی که بایک هندي ازدواج کرد و در دهلي و مسوري زندگي کرد، درست در دوران جنگ و تازمان جدایی هند و پاکستان، به همین دلیل فکر می‌کنم انتخاب انتقال داستان به هندوستان با خانواده‌ای نیمه آلمانی، ثمره این شجره باشد. اما نکات خاص زندگی الیزابت، خواهر کنراد، که شخصیت آلمانی داستان محسوب می‌شود، ارتباطی با زندگی مادریزگم ندارد.

باقی داستان نیز برگرفته از مسائل سیاسی حاکم بر منطقه و تأثیر فراوان آن‌ها بر زندگی مردم پاکستان و هند، خصوصاً بعد از سپتامبر و در ادامه حتی تا ایالات متحده و حادثه یا زده سپتامبر و... است که زندگی‌های بسیاری را دگرگون کرده‌اند.

اما در سراسر داستان، نگاهی هم به سؤال داشتم که از یازده سپتامبر (در سال‌هایی که در کراچی، لندن و نیویورک زندگی کردم) مرا راحت نمی‌گذاشت، این سؤال که چه طور مردمی که به‌طورکامل عقیده هربو خورد و تقاضا گریزنایدیر و همیشگی تمدن‌ها را رد می‌کنند، به دنیایی که در آن همین عقیده

وقایع را به طرز زیبایی دنبال کرده و با ظرافت نوشته است؛ گذشته با غلیان احساسات و رنج زنده می شود... این داستان مملو از مهرو عطوف است. اما آن چه اغلب منتقدان، خوانندگان و نویسندهای به اتفاق معتقدند این است که کامیلا شمشی تر زیبا، روان و خاصی دارد که خواندن آثارش را بسیار لذتبخش می سازد.

شارلوت مو در تلگراف:

- سایه های سوخته در زمان ما رمانی تاریخی محسوب می شود. کامیلا شمشی به ارتباط بینایین تزادها، دهه ها و قاره ها دست یافته است. این کتاب را با سنتایش قدرت تخیل تاریخی کامیلا خواندم.

بوک دیسکریشن هم، چنین می گوید:

- نفس، قلب و ادراک این کتاب عالی است... تمام

شمشی ضربانگ رخم و رنج را یافته است... این کتاب فوق العاده و بی نظیر است و بی تردید از جمله بهترین های سال خواهد بود.

بخشی از نظر کریستینا کائینیک را در تایمز می خوانیم:

- این نویسنده شایسته تحسین است، به خاطر درگیر شدن با تروریسم و دلایل وجودی آن.

فصل اول رمان سایه های سوخته

بیتیم کامیلا شمسی «فصل اول» اثر بزرگ ادبی اش را چه‌گونه آغاز کرده است:

سرآغاز

وقتی در سلول است غل و زنجیرش را باز می‌کنند و دستور می‌دهند لباس‌هایش را درپیاورد. پالتوی خاکستری را با چالاکی درمی‌آورد و بعد - همان طور که آن‌ها دست به سینه تماسایش می‌کنند - حرکاتش کند می‌شود، ترس باعث شده چابکی انگشتانش موقع باز کردن قلاب کمریند و دکمه‌های پیراهن اش به ناشیگری تبدیل شود.

منتظر می‌شوند تا کاملاً برهنه شود، بعد لباس‌هایش را جمع می‌کنند و بیرون می‌روند. وقتی دوباره لباس می‌پوشد، مشکوک می‌شود، او لباس پکسره نارنجی‌رنگ به تن خواهد کرد.

برق سرد نیمکت فولادی باعث جمع شدن بدنش می‌شود. تا آن‌جا که امکان دارد سریا خواهد ایستاد.

با خودش فکر می‌کند، چه طور این وضع پیش آمد.

دنیای همچنان ناگاه

۱۹۴۵، اوت سال ناگیسکی،

از زمان رفتن خانواده کاگاوا که کارهای خانه به عهده آن‌ها گذاشته شده، همه‌چیز انگار کم کم رویه ویرانی می‌رود.

بکی از بیش پنجه‌های ها نیمه‌باز است؛ وقتی باد بلند می‌شود، آن را محکم به همه پنجه می‌کوبد. می‌داند که باید مراقبت خانه باشد، اما بلند شدن هر صدایی از خانه به او آرامش می‌دهد.

«خانه اربابی آزالیا». در سال ۱۹۳۸ که برای اولین بار از درهای کشویی به اتاق بزرگ کف مرمری و شومینه‌دار وارد شد، به جای آمیزه دیوانه‌وار سیک‌های معماری ژاپنی و اروپایی، عکس‌های روی دیوار توجه‌اش را جلب کرد: همگی از یک میهمانی در خانه اربابی آزالیا گرفته شده بود، اروپایی و ژاپنی به طرز بی‌پیرایه و ساده‌ای در هم‌آمیخته بود. وعده و ععبد عکس‌ها را باور کرده و به طور غریبی از شوهر انگلیسی خواهش، جیمز برتن، سپاسگزار بود که چند هفته پیش از آن به او گفته بود که دیگر حق ندارد به خانه برتن در دهلی برود، اما با این کلمات: «در ناگیسکی ملکی هست که متعلق به عمومی مجرد و عجیب و غریب من بوده که چند ماه پیش در آن‌جا مرده. سرایدار ژاپنی او به من تلگرافی زد و می‌خواست بداند با آن ملک چه کار می‌خواهم بکنم، چرا یک مدت به آن‌جا نمی‌روم؟ اصلاً تا هر وقت که دوست داری، کنراد درباره ناگیسکی هیچ‌چیز نمی‌دانست - به جز آن که با کمال افتخار، آن‌جا اروپا نبود و محل زندگی جیمز والبز هم نبود - وقتی با کشتنی به بندرگاه این شهر بپرداز خانه‌های پشت‌بام -

قرمزی رسید که مثل آمفی‌تئاتر طراحی شده بود، حس کرد وارد دنیای سحر و جادو شده. هفت سال بعد، هنوز بیشتر این سحر و جادو باقی مانده - زیبایی شیشه‌مانند گل‌های یخ‌زده در زمستان، دریا دریا آزالیای کبود در تابستان، وقار و زیبایی دلپذیر ساختمان‌های اروپایی - ژاپنی رویه دریا - اما جنگ هرمنظره‌ای را خدشدار می‌کند. شاید آن منظره را به کل نابود کند. به کسانی که روی تپه‌ها قدم می‌زنند هشدار داده می‌شود که به پائین و به طرف کارگاه کشتنی‌سازی که ناو موصلشی با پنهان‌کاری تمام در آن ساخته می‌شود نگاه نکنند، آن‌جا یرده‌های کلکتی زده‌اند تا محل کارگاه از دید رهگذران پوشیده بماند.

هیروکو تاناکا به این ترکیب فکر می‌کند، تمام عیار، او در این لحظه روی ایوان خانه‌اش در بوراکامی ایستاده و شبیه‌های پلکانی را ورانداز می‌کند، صبح ساکت و آرام با سر و صدای سیرسیریک‌ها زنده است. اگر یک صفت وجود داشته باشد که بتواند بهترین توصیف را از تغییری که جنگ در ناگیسکی ایجاد کرد ارائه کند، به نظر هیروکو، آن صفت تمام عیار، می‌تواند باشد. همه‌چیز جمع و جور یا بدقواره شده، در کارآمدترین شکل خودش. چند روز پیش از کنار قطعه‌های سیزی‌کاری روی سر اشیی‌ها می‌گذشت که متوجه شد خود خاک هم با حالت مات و مبهوتی چین و چروک خورد: چرا سیب‌زمینی‌ها در جایی هستند که زمانی آزالیها بودند؟ چه‌چیزی باعث ادامه این عشق رویه افول بود؟ چه‌طور برای زمین توضیح دهد که قطعه سیزی‌کاری کارآمدتر از باغ گل بود، درست مثل کارخانه‌ها که کارآمدتر از مدرسه‌ها بودند...

بعدها، کسی که زنده می‌ماند آن روز را به شکل روزی ابری و گرفته به خاطر خواهد آورد، اما در صبح خود روز ۹ اوت هردو مرد برلینی، کنراد وايس و معلم مدرسه، هیروکو تاناکا، از خانه‌های شان بیرون می‌آیند و متوجه آبی تمام‌عیار آسمان می‌شوند که دود سفید دودکش کارخانه‌های مهمات‌سازی، در آن می‌شکفده.

کنراد از خانه‌اش در مینامیاما نمی‌تواند خود دودکش‌ها را ببیند، اما حال ماهه‌است که اغلب اوقات افکارش در کارخانه‌ای سرگردان است که هیروکو تاناکا روزهایش را در آن با ریزستنج به اندازه‌گیری غلظت فولاد می‌گذراند، تصویر کلاس‌های درس به افکار هیروکو هجوم می‌برد، با همان حالتی که خاطرات پرواز ممکن است به فکر پرندگان برویال شکسته هجوم ببرد. با این حال، آن روز صبح، همان‌طور که کنراد درهای کشویی‌ای را باز می‌کند، که دیوارهای جلو و پشت خانه چوبی کوچک سرایدار را تشکیل می‌دهد و به مسیر دود نگاه می‌کند، برای تصور صحنه پخش شدن ملال انگیز آن روزی کف کارخانه نیاز به تلاش ندارد. هیروکو یک روز تعطیلی دارد، سرپرست‌اش این را اعلام می‌کند، هرچند همه در کارخانه می‌دانند که دیگر فولادی نمانده تا اندازه‌گیری کند. اما هنوز تعداد بسیار زیادی از مردم ناگیسکی همچنان فکر می‌کنند زاین در جنگ پیروز خواهد شد. کنراد در عالم خیال می‌بیند که سریازگیرها شبانه اعزام شده‌اند تا ابرها را به دام انداخته و صبح در دودکش کارخانه‌ها رها کنند تا توهم فعالیت ایجاد کنند.

کنراد قدم به ایوان پشتی خانه می‌گذارد. برگ‌های سیز و قهوه‌ای روی چمن این ملک بزرگ پراکنده شده‌اند، انگار این منطقه میدان نبردی است که سربازان ارتش متحاصم در آن دراز کشیده و با مرگ، از هیچ‌چیز به جز همسایگی محافظت نکرده‌اند. به دامنه مشرف به «خانه ارباب آزالیا» نگاه می‌کند؛ در عرض چند هفته

□